

prawniczych profesor, dr jur., dr rer. pol. h. c., dr. phil. h. c. Rudolf Laun, członek korespondent Austriackiej Akademii Nauk, członek Instytutu Prawa Międzynarodowego, honorowy przewodniczący Niemieckiego Towarzystwa Prawa Międzynarodowego, profesor Uniwersytetu Hamburgskiego. Otóż w przedmowie w pierwszym zeszycie IRuD, s. 7, prof. Laun twierdził, że czasopismo będzie dążyło do „maksymalnie osiągalnego obiektywizmu”. W teźże przedmowie prof. Laun daje następującą definicję tego pojęcia: „Obiektywizm oznacza, że przy identycznych danych powzięta ocena prawnicza musi brzmieć tak samo dla, jak i przeciwko osądzającemu, musi brzmieć tak samo dla, jak i przeciwko najlepszemu przyjacielowi osądzającego, musi tak samo brzmieć dla, jak i przeciwko najgorszemu wrogowi osądzającego”. Mówiąc o bezstronności w wyborze tematów i materiałów Laun stwierdza, że w tym względzie można zrobić zarzut „różnym skądinąd bardzo zasłużonym czasopismom: one zajmują się chętnie faktami, które są korzystne dla ich kraju, narodu albo rządu, podlegają jednak pokusie opuszczania faktów niekorzystnych, unikają zatem określonej problematyki”. „W powziętych decyzjach dotyczących tych spraw, w tym co ono przynosi i nie przynosi, i w przeznaczaniu miejsca, uprawia przeto każde czasopismo prawnomiędzynarodowe po części politykę zagraniczną. Niniejsze czasopismo ma według najlepszych umiejętności kierować się myślą, że dla czasopisma, którego przedmiotem zainteresowania jest prawo całej ludzkości, najlepszą dyplomacją jest dążenie do maksymalnego obiektywizmu”. Takie założenia, jeżeli się je wygłasza, to powinny też być konsekwentnie realizowane. Tymczasem w 2 zeszycie rocz. 1957 IRuD została przedrukowana w całości mowa, którą wygłosił Carroll Reece w Izbie Reprezentantów w dniu 16 maja 1957 r. Otóż jak powszechnie wiadomo C. Reece powołał się w swojej mowie m. in. na pismo arcybiskupa Nowego Jorku, kardynała Spellmana, które jest fałszerstwem. Rzekomy list kardynała Spellmana do rzecznika Niemców Sudeckich (o niego właśnie chodzi) został wydrukowany w IRuD, 1956. H. 1/2, s. 138 i następnie zdezawuowany jako fałszerstwo przez samego prof. Launa w zeszycie 3/4 tegoż rocznika. Dlaczego jednak redakcja IRuD nie uważała za stosowne zaznaczyć w przypisku, że mówca powołuje się na sfalszowany list? Czy jest to tylko przeoczenie, czy też dowód na to, że redakcja IRuD uległa pokusie opuszczenia faktu, który jest niekorzystny dla reprezentowanego przez nią kraju, narodu, czy rządu.

Z. K.

*

INAUGURACJA „ROKU KAJKI”

„Rok jubileuszowy” — „Rok Kajki” — rozpoczął się z inicjatywy Rady Naczelnej TRZZ i Komitetu Obchodu Setnej Rocznicy Urodzin Michała Kajki we wrześniu 1958 r. W „Roku Kajki” przewidziane jest wzmoczenie prac naukowo-badawczych nad życiem i twórczością poety oraz popularyzacja jego dorobku poprzez akcję wydawniczą, odczytową, audycje radiowe itp. „Rok Kajki” stanowić ma równocześnie dla społeczeństwa okazję do lepszego poznania dziejów Warmii i Mazur, polskich tradycji tych ziem oraz ich współczesnej problematyki społeczno-kulturalnej.

Uroczystości inauguracyjne „Rok Kajki” odbyły się 27 września (setna rocznica urodzin poety) w Olsztynie i 28 września w Ogródku i Elku.

W olsztyńskim Wojewódzkim Domu Kultury nastąpiło spotkanie — połączone z „naradą roboczą” — literatów, dziennikarzy, publicystów, działaczy społecznych i kulturalnych. Obrady toczyły się na plenum i w sekcjach: naukowej, związkowej i twórczych, sekcji „Pojezierza” i sekcji regionalnej. Tematem dyskusji były w zasadzie sprawy nauki, zagadnienia społeczno-kulturalne i wydawnicze, ze szczególnym uwzględnieniem form współpracy naukowej i kulturalnej Warmii i Mazur z innymi regionami kraju. Przemówienie otwierające naradę wygłosił wiceprezes Rady Naczelnej TRZZ, poseł Jan Izydorczyk, który omówił znaczenie działalności

i twórczości Kajki dla Warmii i Mazur, dla kultury polskiej oraz zapoznał zebranych z założeniami „Roku Kajki”. Następnie dr Władysław Gębik, przewodniczący Komitetu Obchodu Setnej Rocznicy Urodzin Michała Kajki, przedstawił dotychczasową działalność Komitetu. Zainicjowana akcja zbiórkowa na Fundusz im. Kajki miała szeroki oddźwięk. Pieniądze z tego funduszu przeznaczone są na badania naukowe nad regionem olsztyńskim.

W Teatrze im. S. Jaracza odbyła się oficjalna akademія, połączona z występami artystycznymi (referat pt. „Michał Kajka, bojownik o polskość Mazur i Warmii” wygłosił zastępca przewodniczącego Prezydium W. R. N. w Olsztynie, Tadeusz Gączowski), a w godzinach wieczornych zorganizowano spotkanie publiczności olsztyńskiej z literatami. Przedstawiciele starszego pokolenia poetów mazurskich (Lergowski, Sliwa, Małek, Zientara-Malewska) i najmłodszego (German i in.) odczytali swoje utwory na tematy mazurskie oraz wiersze napisane na cześć Kajki. Melchior Wańkowicz opowiedział o swej pierwszej przedwojennej wizycie na Mazurach i o spotkaniu z Kajką.

W dniu 28 września, na grobie Michała Kajki w Ogródku (pow. Elk) delegacje z całej Polski składały wieńce i kwiaty. W Elku nastąpiło odsłonięcie ufundowanego ze składek społecznych pomnika Michała Kajki. Pomnik wykonała artystka-rzeźbiarka, B. Switycz-Widacka. W uroczystości odsłonięcia pomnika wzięli udział członek Rady Państwa Podedworny, wiceminister kultury i sztuki Zaorski, przedstawiciele władz wojewódzkich Olsztyna i Białegostoku, delegaci ziemi opolskiej, wrocławskiej i szczecińskiej, liczne delegacje z całego kraju oraz tysiące mieszkańców Elka i okolicznych miejscowości.

W związku z rokiem jubileuszowym należy przypomnieć, że za życia Kajka doczekał się tylko jednego wydania swych utworów. Były to „Pieśni mazurskie” (nakładem „Gazety Mazurskiej”, Warszawa 1927), wydane dzięki osobistym staraniom E. Sukertowej-Biedrawiny.

Po wyzwoleniu ukazał się M. Kajki „Wybór wierszy” (nakładem „Czytelnika”, Warszawa 1954, wybór i posłowie I. Sikiryckiego, przedmowa W. Gębika), zawierający 49 wierszy poety. O wiele pełniejsze, chociaż jeszcze niekompletne, wydanie utworów Kajki ukazało się na początku jubileuszowego roku pt. Zebrałem sноп plonu... (nakładem Ludowej Spółdzielni Wydawniczej, Warszawa 1958). Wybór, opracowany i poprzedzony wstępem J. Jasińskiego i T. Orackiego, zawiera 98 utworów Kajki (wiersze, opowiadania, artykuły publicystyczne, przekłady i in.).

Kw.